NEAPOLIS UNIVERSITY

Μεταπτυχιακό στο τμήμα Δημόσιας Διοίκησης

Μοντέλα Ηγεσίας
και
Τεχνικές Παρακίνησης
στο εργασιακό περιβάλλον νοσηλευτικού προσωπικού

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: **Δρ. Γείτονα**
Φοιτητής: Μωυσή Ευγένιος (Reg. No: 1123305826)

Λεμεσός

2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ 4

ΕΙΣΑΓΩΓΗ 5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: ΗΓΕΣΙΑ....8

1.1.Έννοια της ηγεσίας 8

1.2. Ο ρόλος του ηγέτη 10

1.3. Σημασία του αποτελεσματικού ηγέτη....13

1.4. Πρότυπα ηγετικής συμπεριφοράς....15

1.5. Διαφορές ηγέτη- προϊστάμενου 17

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΜΟΝΤΕΛΑ ΗΓΕΣΙΑΣ....19

2.1. Συναλλακτική Ηγεσία....20

2.2. Μετασχηματιστική Ηγεσία 22

2.3. Ηγετικό μοντέλο Hersey & Blanchard 24

2.4. Μοντέλο ηγεσίας Kouzes 29

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: ΥΠΟΚΙΝΗΣΗ 32

3.1. Έννοια της υποκίνησης....32

3.2. Προϊστάμενος και υποκίνηση 33

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ....35

4.1. Υπηρεσίες Υγείας στην Κύπρο....35

4.2. Οι θεωρίες της υποκίνησης σε ένα Δημόσιο Νοσοκομείο 36

4.2.1. Η θεωρία της ιεράρχησης αναγκών του Maslow....36

4.2.2. Η θεωρία των δύο παραγόντων του Herzberg....39

4.2.3. Η θεωρία της κάλυψης επίκτητων αναγκών του McClelland 40
4.2.4. Η θεωρία των προσδοκιών του Vroom.....42
4.2.5. Η θεωρία της απόδοσης.....43

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....45
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....49
ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....50
ΙΣΤΟΤΟΠΟΙ.....53

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Στα πλαίσια της μεταπτυχιακής μου εργασίας με τίτλο «Μοντέλα Ηγεσίας και Τεχνικές Παρακίνησης στο εργασιακό περιβάλλον νοσηλευτικού προσωπικού» θέλησα να μελετήσω τις τεχνικές υποκίνησης εργασιακού νοσηλευτικού προσωπικού και τα πόσο αυτές συνάδουν με τη σύγχρονη κυπριακή πραγματικότητα.

Η ηγεσία και η παρακίνηση είναι διαδικασίες διοίκησης εξαιρετικά σημαντικές για την επιτυχή λειτουργία της νοσηλευτικής υπηρεσίας. Μέσω αυτών των διοικητικών διαδικασιών μπορεί να επιτευχθεί σε μεγάλο βαθμό η επικέντρωση των νοσηλευτών στην επίτευξη των στόχων της νοσηλευτικής υπηρεσίας με ενεργοποίηση του μεγίστου των δυνατοτήτων τους.
Για αυτό το λόγο θέλησα να ασχοληθώ με το συγκεκριμένο θέμα, το οποίο θα συμβάλει και αυτό για την ολοκλήρωση των σπουδών μου στο Πανεπιστήμιο Νεάπολης.

Στο σημείο αυτό, θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα όλους τους καθηγητές με τους οποίους είχα την τιμή να συνεργαστώ. Ιδιαίτερα, θα ήθελα να ευχαριστήσω την δρ. κα. Γείτονα για όλες τις γνώσεις που μου έχει προσφέρει όλους αυτούς τους μήνες. Τους ευχαριστώ για τη βοήθεια και τις υποδείξεις τους καθ' όλη τη διάρκεια της φοίτησης μου.

Τέλος, θέλω να αφιερώσω τη μεταπτυχιακή μου μελέτη στην κόρη μου Ευθυμία η οποία φέτος ήρθε στον κόσμο. Ο ερχομός της, μου έδωσε τη δύναμη και το θάρρος να αντέξω όλες τις δυσκολίες μέχρι την ολοκλήρωση των σπουδών μου στο Πανεπιστήμιο Νεάπολης.

Ευγένιος Μωυσή
Ιούλιος 2015

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία με τίτλο *«Μοντέλα Ηγεσίας και Τεχνικές Παρακίνησης στο εργασιακό περιβάλλον νοσηλευτικού προσωπικού»* έγινε στα πλαίσια του μεταπτυχιακού μου κύκλου σπουδών Δημόσιας Διοίκησης και Διοίκησης Μονάδων Υγείας του Πανεπιστήμιου Νεάπολης κατά το ακαδημαϊκό έτος 2014-2015.

Παρά το γεγονός ότι υπάρχει μεγάλη βιβλιογραφία και αρθρογραφία για τον ορισμό της ηγεσίας και πολλές επιστήμες, όπως η ιστορία, η ψυχολογία και η φιλοσοφία, έχουν ασχοληθεί με αυτό το ζήτημα, δεν υπάρχει ένας ενιαίος συλλογισμός που να εξηγεί την έννοια και τη σημασία της ηγεσίας. Ενώ γνωρίζουμε πολλά για το management, δεν γνωρίζουμε τόσα πολλά για την ηγεσία. Παραλλήλα υποστηρίζεται ότι, ο τομέας της ηγεσίας είναι ίσως εκείνος που έχει μελετηθεί περισσότερο και έχει κατανοηθεί λιγότερο απ' οποιονδήποτε άλλο τομέα του management.

Η ηγεσία περιλαμβάνει χαρακτηριστικά που όταν τα συναντήσεις μπορείς να τα αναγνωρίσεις, αλλά υπάρχει δυσκολία στο να τα περιγράψεις και να τα αναλύσεις. Οπότε μπορούμε να πούμε ότι υπάρχουν αρκετοί τρόποι να κατανοήσει κάποιος την έννοια της ηγεσίας και αυτό γιατί κάθε άτομο ξεχωριστά μπορεί να αντιλαμβάνεται τα πράγματα διαφορετικά λόγω της ποικιλομορφίας των εμπειριών και των απόψεων του.

Η διαδικασία της ηγεσίας αφορά ζητήματα σχετικά με το τι είναι ηγεσία, τους τύπους άσκησης ηγεσίας, τι είναι ο ηγέτης, ποια τα χαρακτηριστικά του ηγέτη και πως επιδρούν όλα αυτά στην υποκίνηση της νοσηλευτικής ομάδας, στη διαχείριση των συγκρούσεων και στη λήψη αποφάσεων. Η διαδικασία της παρακίνησης αφορά ζητήματα σχετικά με την αποτελεσματική διάγνωση των αναγκών των μελών της νοσηλευτικής ομάδας και την επιλογή τεχνικών και μεθόδων που τους κινητοποιούν και τους εξασφαλίζουν παράλληλα συνθήκες ικανοποίησης από την εργασία τους.

Κίνητρο της εργασίας αυτής αποτέλεσε το γεγονός ότι η ηγεσία αποτελεί βαρυσήμαντο κομμάτι όσο αφορά την υποκίνηση των νοσηλευτών αφού η εργασία τους συνδέεται άμεσα με τις ανθρώπινες ζωές. Γενικός σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η παρουσίαση της ηγεσίας, των διαφορών ηγέτη-προϊστάμενου και των διαφόρων μοντέλων ηγεσίας. Ειδικότερα, οι επιμέρους

στόχοι της εργασίας είναι να μελετηθούν οι θεωρίες υποκίνησης και κατά πόσο αυτές μπορούν να εφαρμοστούν στο Κυπριακό Σύστημα Δημόσιας Υγείας.

Η μελέτη έγινε βάσει βιβλιογραφικής ανασκόπησης και για καλύτερη οργάνωση έγινε διάρθρωση σε πέντε κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο αφορά την ηγεσία και συγκεκριμένα την έννοια της ηγεσίας, το ρόλο του ηγέτη, τη σημασία του αποτελεσματικού ηγέτη και τα πρότυπα ηγετικής συμπεριφοράς.

Το δεύτερο κεφάλαιο αναφέρεται στα μοντέλα της ηγεσίας και ειδικότερα στη συναλλακτική ηγεσία, στη μετασχηματιστική ηγεσία, στο ηγετικό μοντέλο των Hersey & Blanchard και τέλος στο μοντέλο ηγεσίας Kouzes.

Το τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται στην Υποκίνηση και ειδικότερα στην έννοια της υποκίνησης και τι πρέπει να κάνει ο προϊστάμενος ώστε να υποκινεί το προσωπικό του. Ακολούθως το τέταρτο κεφάλαιο αναφέρεται στη Κύπρο και συγκεκριμένα τι κατάσταση επικρατεί όσο αφορά τις μεθόδους υποκίνησης στα δημόσια νοσηλευτήρια. Ακόμα γίνεται αναφορά στις θεωρίες υποκίνησης και πως αυτές μπορούν να εφαρμοστούν στα δημόσια νοσηλευτήρια του κράτους.

Στο πέμπτο κεφάλαιο αναφέρονται τόσο οι διαπιστώσεις και τα συμπεράσματα που εξάγονται από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση όσο και κάποιες προτάσεις που μπορούν να λάβουν χώρα στο υφιστάμενο σύστημα υγείας. Η εργασία αυτή ολοκληρώνεται με την ελληνική και ξένη βιβλιογραφία αλλά και τους ιστότοπους που έχουν χρησιμοποιηθεί.